

משטרת ישראל
נוהלי אגף התנועה

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר: 02.231.21	תת-פרק: תעבורה	פרק: תנועה

נוהלי את"ן

שם: הטיפול בעבירות תעבורה הנעברות ע"י קטינים

תאריך פרסום: 01/03/2023
תאריך תחילה: 01/03/2023
תאריך ביטול:
נוסח: 3

תוכן עניינים:

1. כללי
  2. השיטה
  3. רישום דו"ח - אופן הטיפול
  4. תיקי חקירה - אופן הטיפול
  5. חקירת קטין חשוד בתחנת המשטרה
  6. התיישנות
- נספח - תרשים זרימה

א. רקע

- 1) ביום 30/07/09, נכנס לתוקפו תיקון מס' 14 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971 (להלן: "התיקון"). התיקון קובע הסדרים חדשים בנוגע לאופן הטיפול בעבירות הנעברות ע"י קטינים, ובכלל זה עבירות תעבורה, ובכך משנה את המצב המשפטי עליו התבסס נוהל מת"ן מס' 02.231.21 הקודם שיבוטל עם פרסום נוהל זה.
- 2) מטרתו המרכזית של התיקון היא מתן ביטוי חקיקתי לזכויות הקטינים בהליך הפלילי ברוח האמנה הבינ"ל לזכויות הילד, ובהתאם לכך נקבעו בתיקון חובות שונות המוטלות על אנשי החוק בעת הטיפול בקטינים.
- 3) נוהל זה מסדיר את סוגית הטיפול בעבירות תעבורה של קטינים נוכח התיקון, ולאור דברי חקיקה, פסיקה והנחיות שונות שנכנסו לתוקפן מאז פרסומו של הנוהל הקודם ועד היום.

ב. המטרה

הסדרת טיפול את"ן בעבירות תעבורה הנעברות ע"י קטינים לצורך קביעת נוהלי עבודה אחידים בהתאם להוראות הדין.

ג. הבסיס החוקי

- 1) תיקון מס' 14 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשס"ח – 2008 (להלן: "התיקון").
- 2) חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), תשס"ב–2002 (להלן: "חוק חקירת חשודים").
- 3) חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב–1962 (להלן: "חוק הכשרות המשפטית").
- 4) חוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב–1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי").
- 5) פקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א – 1961 (להלן: "פקודת התעבורה").
- 6) תקנות התעבורה, תשכ"א – 1961 (להלן: "תקנות התעבורה").
- 7) פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל – 1970 (להלן: "פקודת הביטוח").
- 8) חוק העונשין, תשל"ז – 1977 (להלן: "חוק העונשין").
- 9) פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט – 1969 (להלן: "פקודת המבחן").
- 10) פקודת המטא"ר 14.01.05 "חקירת קטין".
- 11) הנחיית פרקליט המדינה מס' 1.5 – "העמדת קטין לדין לאחר שחלפה שנה מיום ביצוע העבירה, והעמדת קטין ובגיר לדין יחדיו".

ד. הגדרות

בנוהל זה תהא למונחים האלה המשמעות האמורה להלן:

- 1) **בגיר** – מי שמלאו לו 18 שנה.
- 2) **הורה** – לרבות הורה חורג, מאמץ ואפוטרופוס ולרבות קרוב אחר כהגדרתו בנוהל זה.
- 3) **חקירה** – תשאול או גביית הודעה שעושה שוטר, בקשר לעבירה, למעט באחד מאלה:
  - א) חקירה שהתנהלה מחוץ לתחנת משטרה בעבירות אלו:
  - 1) עבירות שנקבעו כעבירות קנס (עבירה שניתן להגיש בגינה דו"ח מסוג ב.מ).
  - 2) עבירות שניתן להגיש בגינן דו"ח הזמנה לדין.

- (ב) חקירה שהתנהלה מחוץ לתחנת משטרה, בנסיבות שבהן השוטר סבר כי לא ניתן לנהל את החקירה בתחנה, או שיש צורך ענייני לנהל בדחיפות מחוץ לתחנה, או אם סבר הקצין הממונה כי קיים צורך ענייני בחקירת החשוד מחוץ לתחנה.
- (4) **קטין** – אדם שמלאו לו 12 שנה וטרם מלאו לו 18 שנה.
- (5) **קצין מבחן לנוער** – עובד משרד העבודה והרווחה שנתמנה לפי פקודת המבחן לטיפול בקטינים, אשר נתגלה לגביהם בחקירה כי קיים יסוד להעמידם לדין.
- (6) **קצין מוסמך** – ראש מחלקת תאונות דרכים במרחב ובהיעדרו קצין הבוחנים המחוזי, ובלבד שקיבלו הכשרה לצורך תפקידם לעניין חוק הנוער, כפי שיקבע המפק"ל (להלן: "**הכשרה לתפקיד**"). בהיעדר שתי הפונקציות האמורות לעיל ו/או במקרה של היעדר הכשרה לתפקיד יש לפנות לקצין הנוער בתחנה/יחידת מטה/מרחב ובהיעדרו לקצין הממונה, כהגדרתו בנוהל זה.
- (7) **קצין ממונה** – הקצין הממונה על החקירות בתחנה, בהיעדרו מפקד התחנה ובהיעדרם הקצין הממונה על התחנה. ביחידת בוחנים שמקום מושבה אינו בתחנת המשטרה או ביחידת מטה (לדוגמה: לכיש, נגב, חוף) – קצין האת"ן המרחבי, ובהיעדרו קצין האת"ן האחראי על יחידת הבוחנים.
- (8) **קרוב אחר** – קרוב משפחה בגיר של הקטין או אדם בגיר אחר המוכר לקטין, ובלבד שנשמעה עמדת הקטין לעניין זהות אותו בגיר.

2. השיטה

בעוד שעבירות קטינים נדונות ככלל בבית המשפט לנוער, סעיף 445 לחוק הנוער מחריג וקובע:

א. בבית המשפט לתעבורה יידונו עבירות תעבורה הכרוכות בנהיגת רכב מנועי או עבירות על פי פקודת הביטוח הכרוכות בשימוש ברכב מנועי של קטין אשר לפי גילו כשיר לקבל רישיון נהיגה לרכב המנועי שבו נעברה העבירה. ומכאן קטין יובא לבימ"ש לתעבורה בתנאי שמתקיימים שני התנאים האלה:

(1) מדובר בעבירת תעבורה הכרוכה בנהיגה ברכב מנועי או בעבירה על פקודת הביטוח הכרוכה בשימוש ברכב מנועי.

(2) מבחינת גילו הוא כשיר לקבל רישיון נהיגה על הרכב בו בוצעה העבירה (ולכן הגיל הקובע משתנה בהתאם לסוג הרכב בו נעברה העבירה).

ב. החריגים לכלל שבסעיף א. דלעיל – שיידונו בבימ"ש לנוער:

(1) כאשר עבירת התעבורה כרוכה בעבירת שימוש ברכב ללא רשות - עבירה לפי סעיף 413ג לחוק העונשין. (היות ואיננה מוגדרת כעבירת תעבורה).

(2) נהיגה בשכרות (מאלכוהול או מסמים) – סעיף 64ב לפקודת התעבורה. (לא כולל נהיגה תחת השפעת סמים או אלכוהול – תקנה 26(2) לתקנות התעבורה).

(3) נהיגת רכב כשהנהג אינו מורשה לנהיגה ברכב מאותו סוג לפי סעיף 10א לפקודת התעבורה (למעט מי שהיה מורשה לנהיגה ולא חידש רישיונו).

(4) באשר לקטין שהתיר נהיגה לקטין בלתי מורשה:

א) אם על פי גילו של הקטין שנהג ברכב לא היה רשאי להחזיק ברישיון נהיגה – מדובר בעבירת פשע ובמקרה הזה יש לפנות לפרקליט המחוז ולבקש להגיש את התיק בבית המשפט לנוער.

ב) אם על פי גילו של הקטין שנהג ברכב היה רשאי להחזיק ברישיון נהיגה – מדובר בעבירת עוון [עפ"י סעיף 36ב(ג) לפקודת התעבורה] ועל כן תידון בבימ"ש לתעבורה בהתאם לסעיף 45ב(א) לחוק הנוער.
מובהר בזאת:

(1) שופט תעבורה מוסמך, מטעמים מיוחדים ולשם טובת הקטין, להעביר בכל עת את הדיון לבית המשפט לנוער.

(2) כאשר מדובר בעבירת תעבורה מסוג ב.מ. והקטין הגיש בקשה להישפט – הדיון יתקיים בפני בית המשפט לתעבורה (מכוח סעיף 226 לחסד"פ) והטיפול בקטין יהיה זהה לטיפול בבגיר.

האמור לעיל חל גם על עבירות קנס שבוצעו ע"י קטינים, שלא תוך שימוש ברכב (לדוגמה: חציית כביש שלא במעבר חצייה), והטיפול בדו"ח יהיה זהה לטיפול בדו"ח ב.מ. שנרשם לבגיר.

3. רישום דו"ח – אופן הטיפול

א. דו"ח מסוג ב.מ. או הזמנה לדין בעבירות עליהן יישפט הקטין בבימ"ש לתעבורה

דו"ח מסוג ב.מ. או הזמנה לדין בעבירות עליהן יישפט הקטין בבימ"ש לתעבורה יימסר לקטין במעמד עריכתו כנהוג לגבי בגירים ויטופל באופן זהה לדו"ח שנמסר לבגיר.

ב. דו"ח מסוג הזמנה לדין בעבירה בגינה יוגש כתב אישום בבימ"ש לנוער

(1) איש משטרה הרושם דו"ח תעבורה מסוג הזמנה לדין לקטין יציין בפניה השמאלית העליונה של הדו"ח את המילה "קטין" בהדגשה (רצוי בצבע אדום), ימלא את כל פרטי הקטין, לרבות כתובת מדויקת ומספר טלפון, ויוסיף, בסמוך לפרטי הנאשם את תאריך לידתו המלא והמדויק של הקטין, ובמקום המיועד לציון שמו הפרטי של הקטין יוסיף בסוגריים את שם האב: (בן/בת _____) ואת מספר הטלפון, זאת כדי לאפשר לבית המשפט לזמן את הורי הקטין ולשלוח להם העתק מכתב האישום ומההזמנה לדין, אם יחליט לעשות כן, בהתאם לסמכותו על פי סעיף 19(א) לחוק הנוער.

(2) הדו"ח לא יימסר לקטין במעמד עריכת הדו"ח, כנהוג לגבי בגירים, ואין לרשום תאריך למשפט (זאת משום שהקטין יוזמן לבית המשפט לנוער, שם מועדי הדיון שונים) אלא יוסבר לקטין, שאם יוחלט לזמנו לבית המשפט, תשלח אליו בדואר הזמנה לדין עם כתב אישום. הדו"ח יועבר לטיפול לשכת התביעות הפלילית, שם יטופל ככל תיק נוער אחר.

(3) על רכז הסיור/הרכזים במשרדי התנועה/רכזי את"ן מרחביים (בירושלים – רכז פיקוח באת"ן)/רכזי מתנ"א לשגר בהקדם האפשרי טופס הפניה (טופס מ- 3046) אל שירותי המבחן לנוער שבמקום מגורי הקטין, ולציין את כתובתה של לשכת התביעות הפלילית, אליה יש לשגר את ההמלצה.

את"ן לא יטפל בדוחות לאחר העברתם כאמור, פרט להשלמת ראיות או פרטים בדו"ח, אם ידרש לכך ע"י לשכת התביעות הפלילית.

ג. עבירת קנס שנעברה ע"י קטין שאינו מורשה לנהיגה

כאשר עבירה מסוג ב.מ מבוצעת ע"י קטין שהוא בלתי מורשה לנהיגה, או במקרה אחר בו עבר הקטין שתי עבירות שאחת היא עבירה מסוג הזמנה לדין והאחרת עבירה מסוג ב.מ, ירשום השוטרים דו"ח מסוג הזמנה לדין, כאשר הדו"ח יכלול את שתי העבירות. מאחר והשוטר רושם דו"ח מסוג הזמנה לדין (הכולל פירוט עבירה או עבירות נוספות, מסוג ב.מ), הטיפול זהה לטיפול בדו"חות הזמנה לדין.

4. תיקי חקירה – אופן הטיפול

א. בעבירות תעבורה, היינו, עבירות לפי פקודת התעבורה, התקנות וחוקי העזר שהותקנו לפיה, וכן בעבירה לפי פקודת הביטוח, **כאשר נדרשת חקירה בהתאם לנוהל מת"ן מס' 02.231.01 "מדיניות האכיפה הזרמת התנועה ומתווה תלת"ן"** חקירת הקטין תבוצע ע"י בוחן שהוכשר לשמש חוקר נוער או חוקר נוער בתחנה או שוטר שקיבל אישור לחקור קטין ע"י קצין מוסמך כהגדרתו בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971.

ב. בעבירות תעבורה כאשר הנהג אינו מורשה לנהיגה כלל או אינו מורשה לרכב מאותו סוג לפי ס' 10(א) לפקודת התעבורה או נהיגה בשכרות (מאלכוהול או סמים) **ובהתאם לקבוע בנוהל מת"ן מס' 02.231.01 "מדיניות האכיפה הזרמת התנועה ומתווה תלת"ן"** ישלים הבוחן/חוקר ממערך התנועה את החקירה והתיק יועבר לתביעה הפלילית, אשר תגיש כתב אישום בבית המשפט לנוער. בעבירת נהיגה בפסילה, בתום החקירה, יעביר הבוחן/חוקר תנועה את התיק ללשכת מדור תביעות תעבורה.

ג. התעורר חשד לביצוע עבירת שימוש ברכב ללא רשות, בניגוד לסעיף 413 לחוק העונשין, או לביצוע עבירה של גניבת רכב, בניגוד לסעיף 413 לחוק העונשין, ישלים הבוחן את החקירה בעבירת התעבורה, ויעביר את התיק להמשך טיפול יחידת הנוער.

ד. על גבי כריכת התיק, בחלקה העליון משמאל, תצוין המילה "קטין" באדום ובהדגשה.

ה. כל החלטה שהסמכות לקבלה במסגרת חקירת קטין נתונה ל"קצין מוסמך", וכל זמן שלא הוכשר קצין כאמור, תהא נתונה הסמכות ל"קצין הממונה".

ו. בסיום החקירה יעביר הבוחן את התיק בצירוף המלצותיו ליחידה המתאימה: בעבירות שבסמכות טיפול המשטרה – ללשכת התביעות הפלילית או התעבורה (בת"א – מפלג תביעות), ובתאונות קטלניות ועבירות פשע – לפרקליטות.

ז. בוחן תנועה, המאשים קטין בעבירת תנועה, אשר בית המשפט לנוער מוסמך לדון בה, יפעל כדלקמן: ישלח מיד לאחר שהאשימו, הפניה לקצין מבחן לנוער באמצעות טופס מ-3046 "הפניית קטין". ההפניה תמולא בשני עותקים, המקור ישלח לקצין המבחן לנוער, וההעתק יתויק בתיק החקירה.

ח. את שמוותיהם וכתובותיהם של קציני המבחן המקומיים ניתן לקבל מראש מחלק הנוער או ראש משרד החקירות של התחנה, אשר באזורה בוצעה העבירה.

ט. על אף האמור לעיל, רשאי שוטר בהתייעצות עם קצין משטרה לרשום לנהג דוח מסוג הזמנה לדין ללא עיכובו לחקירה. הטיפול ימשיך בהליך של דוח, השוטר יציין את עובדת התייעצות והחלטת הקצין בנסיבות ביצוע העבירה בדוח.

א. כללי

ככלל, חקירת קטין חשוד תתנהל בתחנת המשטרה. על אף האמור, כחריג, ניתן לבצע פעולות חקירה/תשאול מחוץ לתחנת המשטרה במקרים האלה:

(א) קבלת תגובת הנהג ו/או תשאולו בעבירות שסעיף 239 לחסד"פ חל עליהן, היינו, עבירות מסוג ב.מ ועבירות מסוג "הזמנה לדין".

(ב) מקרים בהם השוטר סבור כי לא ניתן לנהל את החקירה בתחנה או שיש צורך ענייני לנהל את החקירה בדחיפות מחוץ לתחנה, וכן במקרים בהם הקצין הממונה סבור כי קיים צורך ענייני בחקירת החשוד מחוץ לתחנה (לדוגמה: חלק ניכר מעבודת בוחן התנועה הן פעולות במסגרת החקירה שלא ניתן לבצען, אלא במקום התאונה, היינו, מחוץ לתחנת המשטרה. כמו כן, פעולות חקירה נוספות כגון, הצבעת הנהגים על כיווני נסיעה ו/או על מקום התרחשות התאונה ו/או המקום בו חצה הולך הרגל את הכביש, הן בגדר פעולות חקירה אשר במרבית המקרים יש לבצען במקום התאונה).

ב. הודעה לקטין חשוד על זכויותיו בטרם חקירתו

סעיף 9ט(א) בתיקון 14 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א - 1971, מורה כי בטרם ייחקר קטין חשוד, על החוקר להודיע לקטין על זכויותיו, בלשון המובנת לו, בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו. בהמשך לכך, פורסמו תקנות שעניינן נוסח האזהרה לקטין חשוד בטרם חקירתו. להלן נוסחי אזהרת חשוד קטין, בהתאם לתקנות הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול) (נוסח הודעה לקטין חשוד על זכויותיו בטרם חקירתו), התשע"ג - 2013:

- 1) התקבלה החלטה לחקור קטין יהיה נוסח הידוע:
 "יש לך זכות לשתוק בחקירה, אך עליך לדעת שייתכן שבית משפט יביא בחשבון את שתיקתך; כל מה שתגיד בחקירה מתועד וייתכן שיובא לבית משפט. יש לך זכות להתייעץ עם עורך דין ולדבר אתו ביחידות לפני תחילת החקירה."
- 2) התקבלה החלטה על דחיית היועצות עם עו"ד יש להחליף את נוסח יידוע זכות היועצות בנוסח המפורט להלן:
 "בדרך כלל קיימת זכות להתייעצות עם עורך דין לפני תחילת החקירה, אך החלטנו, בהתאם לחוק, לדחות במקרה שלך את מתן הזכות, לזמן מוגבל."
- 3) נעצר קטין או שיש כוונה לעצרו, יש להוסיף את הנוסח המפורט להלן ליידוע:
 "אם אין לך עורך דין, יש מקרים שבהם יוכל להיפגש אתך, בלא תשלום, עורך דין מטעם הסניגוריה הציבורית. אם אתה מעוניין בכך, אעביר את הבקשה שלך לבדיקתם."
- 4) לקטין שאינו עצור ושקמה לו זכות להודעה להוריו על חקירתו, יהיה נוסח:
 "יש לך זכות להתייעץ, ככל האפשר, לפני החקירה, עם אחד ההורים או עם קרוב משפחה אחר שמלאו לו שמונה עשרה שנים או עם אדם אחר הקרוב אליך שמלאו לו שמונה עשרה שנים. כמו כן, יש לך זכות שאחד מאלה יהיה אתך בחקירה. אתה יכול לבקש לוותר על זכות זו אם יש לך סיבה לכך."
- 5) התקבלה החלטה על מניעת נוכחות הורה/קרוב אחר בחקירה יש להחליף את נוסח היידוע:
 "בדרך כלל קיימת זכות שהורה או קרוב משפחה אחר יהיה נוכח בחקירה, אך החלטנו, בהתאם לחוק, שלא לאפשר במקרה שלך את הנוכחות שלהם בחקירה."

ג. זימון קטין חשוד שאינו עצור או מעוכב לחקירה

הזמנת קטין, החשוד בביצוע עבירה, תיעשה באמצעות הוריו, שניהם או אחד מהם, ותתבצע לפחות ע"י אחד או יותר מאלה:

- 1) מתבקשים ההורים להופיע יחד עם בנם/בתם ליחידת המשטרה. הזמנה תישלח לכתובת המגורים הידועה למשטרה בהתאם למאגרי המידע שברשותה. הודעה זו תמולא בשני עותקים, ואחד מהם יתויק בתיק החקירה.
- 2) הודעה טלפונית או התייצבות אישית של השוטר בבית הקטין, במקרים חריגים, לשם זימון הקטין יחד עם הוריו ליחידת המשטרה. המזמן את הקטין יתעד בתיק החקירה את דבר ההודעה, למי ניתנה ודרך מסירתה.
- 3) במקרים בהם לא אותר הורה הקטין, לאחר ביצוע פעולות סבירות לצורך כך, ואותר קרוב אחר של הקטין, יעביר לו המזמין את ההודעה על דבר החקירה, כל עוד אין אפשרות להעביר את ההודעה להוריו של הקטין. המזמין יצרף דו"ח זיכרון דברים לתיק החקירה.
- 4) יש להימנע ככל הניתן מזימון קטין לחקירה ללא ידיעת הוריו או אפוטרופוסיו, ויש לנסות לאתר את הוריו, אפוטרופוסיו או קרוביו במאמץ סביר.
- 5) כל זמן שהחקירה נמשכת ייעשה מאמץ סביר לאתר את הוריו, אפוטרופוסיו או קרוביו ולהודיע להם כי מתנהלת חקירה.

ד. הודעה להורה על חקירת קטין עצור או מעוכב, או קטין שהגיע למשטרה שלא באמצעות זימון

מוקדם

- 1) שוטר תנועה ו/או סייר אשר עיכב קטין לצורך הבאתו לתחנה, יודיע על כך למשל"ט, באמצעות הקשר, והמשל"ט ימסור את ההודעה להוריו של הקטין. חוקר/בוחן המטפל בקטין אשר הגיע לתחנה שלא באמצעות זימון מוקדם או שהגיע לתחנה בהיותו מעוכב או עצור, יודיע על כך להורה של הקטין בלא דיחוי ובטרם חקירתו, ולאחר שהועברה ההודעה לקטין כי בכוונת המשטרה לעשות כן. ההודעה כאמור, ותגובתו של הקטין תתועד בכתב בדו"ח פעולה או בדו"ח זיכרון דברים בתיק החקירה.
- 2) יובהר כי אין צורך למסור הודעה להורים (או קרוב אחר) כאשר קטין ממתין לרישום דו"ח תנועה נגדו או כאשר קטין עוכב לצורך ביצוע בדיקות בעבירה של נהיגה בשכרות (לדוג': בדיקת מאפיינים, חיפוש על גוף, חיפוש ברכב, בדיקת ינשוף, בדיקת שתן, בדיקת דם).
- 3) יודגש כי בעבירה של נהיגה בשכרות יש להבדיל בין ביצוע בדיקות (לדוג': דו"ח מאפיינים) לבין עריכת חקירה בגין אותה עבירה. החקירה תיערך בתחנת המשטרה ואין לעשות שימוש בטופס תחקור ראשוני.
- 4) במקרה בו מביע קטין כאמור בסעיף קטן 1 לעיל, התנגדות למסירת הודעה להוריו על הימצאותו בתחנת המשטרה, לא תימסר הודעה להוריו, בהתקיים הנסיבות האלה:
א) הקטין מסרב למסירת ההודעה והוא אינו עצור, ולדעת הקצין הממונה הקטין מוסר נימוק סביר לסירובו למסירת ההודעה או שהמתנה להורה תאריך פרק זמן בלתי סביר. שיקוליו והחלטתו של הקצין הממונה וכן התנגדותו של הקטין ככל שהייתה יתועדו בכתב בתיק החקירה.

ב) בסעיף זה נימוק סביר יכול להיות כדוגמת אחד או יותר מאלה:

- (1) קטין מעלה חשש כי בעקבות ההודעה הוא עשוי להיפגע ע"י הוריו או משפחתו.
- (2) בן משפחתו של הקטין מעורב עימו בעבירה, והקטין מעלה חשש, כי הוריו או משפחתו עשויים לפגוע בו בשל מסירת גרסתו למשטרה.
- (3) קטין מעלה חשד, כי הודעה כאמור, עשויה להוביל לנקיטת פעולה מצד המשפחה ולפגיעה באחרים.
- (4) קטין עצור, והקצין הממונה על החקירה סבור, כי ניתן להסתפק בהודעה לקרוב אחר. בשיקוליו של הקצין הוא יתחשב בגילו ובמידת בגרותו של הקטין.
- (5) פרק זמן סביר להמתנה להורה: עד שעה ממועד מתן ההודעה להורה או עד 3 שעות ממועד התייצבותו של הקטין בתחנה – לפי המאוחר ביניהם.

ה. חקירת קטין חשוד שאינו עצור בלא הודעה להורה או לקרוב אחר

- 1) שוטר יביא קטין, שאינו עצור, בפני הקצין המוסמך, במקרה בו עולה החשש כי הודעה להורה או לקרוב אחר (או למנהל המעון בו שוהה הקטין) עלולה לגרום לאחד מהמקרים המפורטים להלן:
  - א) פגיעה בשלומו הגופני או הנפשי של הקטין או של אדם אחר.
  - ב) להביא לשיבוש הליכי חקירה בשל חשד סביר כי ההורה או הקרוב האחר או מנהל המעון היה צד לעבירה שבה חשוד הקטין.
  - ג) לפגוע בביטחון המדינה – בעבירות ביטחון.
- 2) החליט הקצין המוסמך לאשר חקירתו של הקטין כאמור בסעיף קטן 1, בלא הודעה להורה או לקרוב אחר (או למנהל המעון), בשל אחד מהנסיבות המנויות בסעיף קטן 1, ינמק בכתב את החלטתו ושיקוליו, ויתעד זאת בתיק.
- 3) הורה הקצין המוסמך כאמור בסעיף קטן 2 לחקור הקטין מבלי להודיע להורה או לקרוב אחר (או למנהל מעון), יעביר ההודעה ללא דיחוי, כאשר חדל להתקיים הטעם שהצדיק הזמנה לחקירה או חקירה שלא בידיעתם, או לכל המאוחר בתום שש שעות ממועד הגעתו של הקטין לתחנת המשטרה.
- 4) החליט הקצין המוסמך כאמור בסעיף קטן 3, וחלפו שש שעות ממועד הגעתו של הקטין לתחנת המשטרה, יביא הקצין המוסמך את המקרה להחלטתו של קצין הנוער המרחבי ובהיעדרו – קצין נוער מחוזי. הבאת המקרה להחלטתו של קצין הנוער יכולה להיעשות גם בהיוועצות טלפונית. במקרה זה יצרף דו"ח זיכרון דברים לתיק החקירה.
- 5) חדל להתקיים הטעם שבשלו לא נמסרה ההודעה להורה הקטין או לקרוב אחר, ימסור השוטר את ההודעה להורה או לקרוב אחר (או למנהל מעון) ללא דיחוי.

ו. נוכחות הורה או קרוב אחר בחקירת קטין חשוד

- שוטר החוקר קטין, יבחן, בטרם החקירה, אם יש מניעה לנוכחות הורה או קרוב אחר בחקירה. מצא שוטר כי יש מניעה לכך, יביא את דבר החקירה ונסיבותיה, בפני הקצין המוסמך, שיבחן אם מתקיים אחד מאלה להלן, ויתעד את החלטתו ושיקוליו בכתב בתיק החקירה:
- 1) הקטין הביע התנגדות לכך מנימוק סביר. נימוק סביר לצורך עניין זה יכול להיות, בין היתר, אחד מאלה המצוינים בסעיף 9(א) לחוק הנוער (תיקון מס' 14).

2) חקירת הקטין מבוצעת כשהוא נתון במעצר ע"פ צו מעצר של בית המשפט, או כאשר הקטין הממונה, הורה על מעצרו של הקטין עפ"י סעיף 27 לחוק המעצרים – מעצר חשוד שלא בצו של שופט.

3) נוכחות ההורה או הקרוב האחר, עשויה להביא לפגיעה בטובת החקירה או בטובת הקטין. לדוגמה: כאשר הקטין הממונה סבור כי יש בנכחות ההורה או הקרוב האחר, כדי להשפיע על הקטין בדרך שלילית.

4) ההורה או הקרוב האחר לא הגיע לחקירה בתוך זמן סביר בנסיבות העניין מהמועד שבו הוזמן, ולדעתו של הקטין המוסמך, העיכוב בהגעתם של אלה אינו סביר. בסעיף זה "זמן סביר" –

עד שעה ממועד מתן ההודעה להורה, או עד שלוש שעות ממועד עיכובו או מעצרו של הקטין או התייצבותו של הקטין בתחנת המשטרה, המאוחר מבניהם.

ז. חקירת קטין חשוד בשעות הלילה

בסעיף זה "שעות לילה" –

1) לגבי קטין שטרם מלאו לו 14 שנים – השעות שבין 20:00 ל- 07:00.

לגבי קטין שמלאו לו 14 שנים – השעות שבין 22:00 ל- 07:00.

2) קטין החשוד בעבירה לא ייחקר ולא יוזמן לחקירה בתחנת המשטרה בשעות הלילה, אלא אם כן סבור הקטין המוסמך כי התקיים אחד מאלה:

א) העבירה שהוא חשוד בביצועה נעברה בסמוך למועד עיכוב או מעצר הקטין.

ב) מדובר בעבירה המנויה בתוספת לחוק הנוער, והעבירה בוצעה בסמוך למועד חקירת הקטין, כאשר דחיית החקירה עלולה לגרום לסיכול/שיבוש הליכי חקירה/מניעת גילוי ראיה/פגיעה בשלום הקטין.

להלן פירוט עבירות התעבורה המנויות בתוספת לחוק הנוער:

1) נהיגת רכב ע"י מי שאינו מורשה (מעולם לא הוציא רישיון נהיגה);

2) נהיגה בשכרות;

3) גרימת תאונת דרכים כאשר כתוצאה מהתאונה נגרם נזק לגוף או נזק חמור לרכוש.

ג) החלה חקירתו של הקטין בשעות היום, והיא התמשכה אל תוך שעות הלילה, חקירתו תימשך כל עוד אין בכך חריגה משמעותית.

ד) עוכב או נעצר קטין והובא לתחנת המשטרה, או קטין שהגיע לתחנת המשטרה בין אם זומן ובין אם לאו, והקטין והורהו נתנו את הסכמתם לחקירת הקטין בשעות הלילה – תתאפשר חקירתו של הקטין בשל הסכמתם בלבד, לא יאוחר מהשעה 00:00.

ה) הוחלט על חקירה בשעות הלילה ע"פ החריגים בסעיף 1 לעיל, יתועד הדבר בכתב בדו"ח זיכרון דברים או על גבי טופס עדות.

3) סיכום החלטות ותפקידים – מה בסמכות "קצין מוסמך" ומה בסמכות "קצין ממונה"

קצין מוסמך	קצין ממונה
------------	------------

חקירת קטין בלא הודעה להורחו – סעיף 9 לחוק הנוער.	הודעה להורה על חקירת קטין – סעיף 9(ג) לחוק הנוער.
נוכחות הורה בחקירה – סעיף 9 לחוק הנוער.	השהיית הבאת קטין עצור שטרם מלאו לו 14 שנים, לפני שופט – סעיף 10 ד לחוק הנוער.
חקירת קטין כחשוד בשעות הלילה – סעיף 9 לחוק הנוער.	
וידוגש: ראה הגדרות "קצין מוסמך" ו"קצין ממונה" בסעיף 1.1 לנוהל זה.	

6. התיישנות

א. דוחות בעבירות קנס שנקבעו כברירות משפט – אין דין מיוחד לקטין ויחול הדין הכללי.

ב. דוחות מסוג הזמנה לדין ותיקי ת"ד/נ"ב –

(1) סעיף 14 לחוק הנוער הקובע: **"אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה שביצע בהיותו קטין, אם עברה שנה מיום ביצועה, אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה"**.

(2) תינתן עדיפות בטיפול בדוחות מסוג הזמנה לדין ובתיקי תאונות דרכים של קטינים בכל שלב, כדי לאפשר העמדת הקטין לדין בהקדם המרבי ובטרם חלפה שנה.

(3) העיקרון הקובע הוא גיל החשוד במועד בו חלפה שנה מיום ביצוע העבירה:

א) אם חלפה שנה מיום ביצוע העבירה, העבירה בוצעה בהיותו קטין ובעת הגשת כתב האישום החשוד עודנו קטין או בגיר שטרם מלאו 19 שנה, ייסגר התיק או הדו"ח, ע"י ראש לשכת התביעות שסמכות הטיפול בדו"ח נתונה לה, בעילה של "התיישנות העבירה".

ב) על אף האמור, במקרים, שברגיל – דינם סגירת התיק, כאמור בסעיף קטן 1 לעיל, ניתן כשיש לכך הצדקה עניינית, להגיש כתב אישום כנגד הקטין, או כנגד בגיר שטרם מלאו לו 19 שנה, כאמור לעיל, גם בחלוף שנה ממועד ביצוע העבירה, אם ניתנה לכך הסכמתו של היועץ המשפטי לממשלה.

(4) המקרים בהם עשוי להתעורר צורך בפניה לקבלת הסכמת היועץ המשפטי לממשלה – העבירה בוצעה כשהחשוד היה קטין, חלפה שנה מיום ביצוע העבירה, החשוד עדיין קטין או שהקטין בגר, אך טרם מלאו לו 19 שנה, ויש ענין להעמידו לדין.

(5) במקרים בהם קיימת הצדקה עניינית לכך, תוגש בקשה לקבלת הסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

אופן הגשת הבקשה:

א) יש להעביר את הדו"ח או את תיק החקירה למדור תביעות באת"ן.

ב) יש לצרף מכתב בו יפורטו הדברים האלה:

(1) הסיבות שהביאו לשיהוי בהגשת כתב אישום.

(2) הנימוקים שיש בהם להצדיק העמדת החשוד לדין לאחר שחלפה שנה מיום ביצוע העבירה.

(3) טיטת כתב אישום כנגד הקטין.

(4) גיליון הרשעות קודמות בעבירות תעבורה ובעבירות פליליות.

6) נימוקים העשויים להצדיק פניה ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה לאפשר העמדת חשוד לדין לאחר שחלפה שנה מיום ביצוע העבירה:

- א) חומרת העבירה.
- ב) גיל החשוד בעת ביצוע העבירה – ככל שיותר מבוגר, תגבר הנטייה להעמידו לדין.
- ג) החשוד ביצע עבירות רבות בעבר.
- ד) פרק הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירה – ככל שחלף יותר זמן, פוחת העניין בהעמדה לדין.
- ה) אם החשוד בעל תפקיד מרכזי בביצוע העבירה.
- ו) מצב הראיות.

נספח – תרשים זרימה הקובע את הסמכות העניינית בעבירות תעבורה המבוצעות על ידי קטינים:

